

X Jornades Catalunya Futura

La intel·ligència artificial a Catalunya: modelant el present per transformar el futur

Monestir de Poblet,
23 i 24 d'octubre de 2024

Plataforma
CONEIXEMENT
TERRITORI
INNOVACIÓ
10 anys

Presentació

En el context de la societat del coneixement i de la creixent economia de les dades, la intel·ligència artificial (IA) té un paper central en la transformació de la nostra societat. Des de fa uns anys, i molt especialment després de la pandèmia de la COVID-19, la IA està impactant en tots i cadascun dels àmbits de la vida quotidiana i professional dels individus, posant de manifest la necessitat que els poders públics i tots els actors de la quintuple hèlix hi prestin una atenció especial.

Els canvis en els processos d'ensenyament i d'aprenentatge, així com en l'avaluació dels resultats d'aquests processos, la reforma i la modernització de l'Administració pública, l'evolució del món del treball i la transformació de les empreses, les repercussions en l'art i en la cultura o la millora en la prestació de serveis de salut són només alguns exemples d'aquests àmbits d'impacte.

Si bé tot apunta que els sistemes d'IA contribuiran a un futur més pròsper i sostenible, el seu avenç ràpid també presenta desafiaments importants que requereixen l'establiment de marcs legals robustos i de principis ètics que en regulin el disseny, el desenvolupament i l'aplicació en benefici de les persones i dels seus drets, així com l'obertura del debat entre experts de disciplines diverses i amb la societat en general.

Esdevé imperatiu, doncs, combatre les desigualtats socials que es puguin donar per l'extinció de certs llocs de feina o per la intensificació de la bretxa digital, garantir la seguretat i la privadesa de les dades, mitigar les discriminacions provocades pels biaixos algorítmics i assegurar la transparència i el rendiment de comptes en la presa de decisions. En aquest sentit, organismes de governança supranacional estableixen marcs reguladors destinats a generar un entorn de confiança al respecte, el darrer dels quals és el nou Reglament 2024/1689, d'intel·ligència artificial, de la Unió Europea (IA Act), que va entrar en vigor al mes d'agost del 2024.

Catalunya ja compta amb gairebé 500 empreses dedicades a aquesta tecnologia disruptiva, que facturen més de 2.000 milions d'euros i generen més de 14.000 llocs de treball. A aquest ecosistema econòmic dinàmic, s'hi sumen altres actius fonamentals per impulsar el creixement d'un territori amb la IA com a motor: el talent format a les universitats, el coneixement pioner generat en els centres de recerca, el potencial de la infraestructura tecnològica, un ferm suport governamental, una creixent inversió publicoprivada i una notable capacitat de comercialització. Tot plegat posiciona Catalunya com un pol d'innovació digital de primer nivell a Europa.

Amb el títol “**La intel·ligència artificial a Catalunya: modelant el present per transformar el futur**”, les X Jornades Catalunya Futura, que tindran lloc en el monestir de Poblet els dies 23 i 24 d'octubre de 2024 en el marc de les activitats de la [Plataforma Coneixement, Territori i Innovació](#), estan dedicades a comprendre l'estat actual de la IA a Catalunya, des de la perspectiva dels diferents àmbits i sectors, així com a reflexionar i debatre sobre els reptes socials, legals i ètics que planteja el seu desplegament.

Sobre la Plataforma CTI

La Plataforma Coneixement, Territori i Innovació (Plataforma CTI) és una iniciativa pionera que promou el progrés social, la competitivitat econòmica i la vitalitat cultural de Catalunya per mitjà de la cooperació estable entre les administracions públiques, les empreses, les universitats i les organitzacions de la societat civil. Creada l'any 2013 per l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP), amb el suport del Govern de la Generalitat de Catalunya, el Foment del Treball, la Petita i Mitjana Empresa de Catalunya (PIMEC) i la Fundació “la Caixa”, la Plataforma CTI compta avui dia amb la col·laboració de diverses institucions, empreses i entitats establertes al territori, i ha esdevingut un node estratègic d'anàlisi i de treball entre els actors per a avançar junts vers una societat del coneixement.

Entre les activitats organitzades anualment per la Plataforma CTI, destaquen les **Jornades Catalunya Futura**, concebudes com un espai de trobada, de reflexió i de diàleg d'alt valor estratègic, restringit a la participació d'aproximadament quaranta autoritats acadèmiques, responsables polítics, directius del món empresarial i representants de la societat civil. Aquestes jornades tenen continuïtat en els **Seminaris Catalunya Futura**, que són oberts al públic i cerquen promoure la discussió i l'intercanvi d'experiències i de bones pràctiques entre els agents, amb el suport d'experts de primer nivell en els àmbits del coneixement i la innovació, tant del context nacional com de l'internacional.

Programa

Dimecres, 23 d'octubre de 2024

11 – 12.30 h

Visita monestir de Poblet

(opcional amb prèvia confirmació)

14 – 15.30 h

Dinar

(opcional amb prèvia confirmació)

15.30 – 16 h

Espai de trobada i cafè

16 – 16.15 h

Sessió d'obertura de les X Jornades Catalunya Futura

Conductora: **Karma Peiró**, periodista especialitzada en tecnologies de la informació i la comunicació

- **Quim Salvi**, president de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP) i rector de la Universitat de Girona (UdG)
- **Juan José López Burniol**, vicepresident de la Fundació "la Caixa"

16.15 – 16.25 h

Presentació de la Plataforma CTI

- **Josep M. Vilalta**, secretari executiu de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP)

16.25 – 16.30 h

Introducció a les Jornades

- **Karma Peiró**, periodista especialitzada en tecnologies de la informació i la comunicació

16.30 – 17.30 h

Sessió inicial. La intel·ligència artificial a Catalunya: avenços, oportunitats i reptes de futur

En aquesta sessió inicial de les X Jornades Catalunya Futura es presentarà el context actual dels reptes que afronta Catalunya davant l'avenç ràpid de la intel·ligència artificial. Catalunya ha de liderar la integració de la IA en sectors clau com l'educació, la salut, l'Administració pública i l'empresa, garantint alhora que aquests avenços no amplii desigualtats ni la bretxa digital. Amb la nova legislació europea, com el Reglament d'intel·ligència artificial en vigor aquest 2024, esdevé clau que els actors catalans s'adaptin a les noves normes per assegurar un ús ètic i segur de la IA. Això inclou abordar la seguretat de les dades, la mitigació de biaixos algorítmics i la transparència en la presa de decisions. El futur de Catalunya depèn de la innovació responsable i de la col·laboració de tots els actors del sistema.

- **Ramón López de Mántaras**, professor emèrit d'investigació del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i exdirector de l'Institut d'Investigació en Intel·ligència Artificial (IIIA)
- **Karina Gibert**, directora del centre d'investigació Intelligent Data Science & Artificial Intelligence (IDEAI-UPC) de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)

17.30 – 19 h

Primera sessió de treball. Els impactes socials, legals i ètics de la IA

La irrupció de la IA comporta profunds impactes socials, legals i ètics. En el terreny social, la IA pot millorar la qualitat de vida de les persones automatitzant tasques repetitives i reorientant el treball cap a activitats de més valor afegit. Alhora, però, pot incrementar les desigualtats existents per mitjà del desplaçament laboral i de l'ampliació de la bretxa digital, amb la limitació d'accés a drets fonamentals que això suposa per als col·lectius vulnerables. Legalment, planteja la necessitat d'establir marcs legislatius sòlids que en regulin el desenvolupament i afavoreixin l'assumpció de responsabilitats, especialment en el context d'errors o de mal ús de la tecnologia. En l'àmbit de l'ètica, sorgeixen qüestions relacionades amb la protecció de la privacitat de la ciutadania, amb la superació del biaix algorítmic susceptible de provocar noves formes de discriminació i d'exclusió i amb l'assegurament de la transparència en la presa de decisions.

- **Mireia Artigot**, investigadora Ramón y Cajal a la Facultat de Dret i professora afiliada a l'Escola Superior de Comerç Internacional de la Universitat Pompeu Fabra (UPF)
- **Albert Sabater**, professor Serra Húnter de Sociologia de la Universitat de Girona (UdG) i director de la Càtedra - Observatori d'Ètica en Intel·ligència Artificial de Catalunya (OEIAC)

19 – 19.30 h

Pausa

19.30 – 20.30 h

Activitat cultural

20.30 – 22.30 h

Sopar – tertúlia. La repercussió de la IA en l'art i en la cultura

L'art i la cultura, en les seves diverses dimensions, s'estan veient profundament transformats per la IA. Gràcies a aquesta s'estan generant noves obres visuals, musicals i literàries que desafien els límits de les expressions artístiques més tradicionals. La IA també personalitza les experiències culturals de l'usuari mitjançant recomanacions de contingut a través de les plataformes d'entreteniment i de les xarxes socials. L'anàlisi de les tendències i preferències del públic a través de la IA repercuteix en totes i cadascuna de les etapes de la cadena creativa des de la conceptualització i la producció fins a la difusió i el consum de projectes culturals. D'altra banda, la IA afavoreix la preservació i la restauració de patrimoni cultural mitjançant tècniques d'anàlisi d'imatges i de reconstrucció digital.

- **Lluís Nacenta**, comissari, escriptor, músic i investigador en l'espai de confluència de la música, l'art, la tecnologia i la ciència
- **Antònia Folguera**, comissària del Sónar+D

Dijous, 24 d'octubre de 2024

9.15 – 11 h

Segona sessió de treball. La revolució de la IA en l'educació superior i la recerca

Les eines basades en la IA estan revolucionant l'educació superior i la recerca. Pel que fa a la docència, ofereixen noves oportunitats per millorar els processos d'ensenyament i d'aprenentatge, com ara posar a disposició de l'alumnat nous suports per a l'estudi i permetre als professors personalitzar l'educació i proporcionar una millor retroacció. No obstant això, també plantegen algunes amenaces, especialment en relació amb la detecció del frau acadèmic i l'avaluació de les competències adquirides pels estudiants, incloent-hi la seva capacitat per interactuar de manera crítica amb la IA. Quant a la recerca, acceleren el descobriment de nous coneixements gràcies al seu potencial per analitzar grans volums de dades amb precisió i rapidesa, identificar patrons complexos i fer prediccions fins ara impensables. A més, promouen la col·laboració interdisciplinària integrant informació de diverses fonts i camps d'estudi.

- **Davinia Hernández-Leo**, catedràtica, Serra Hùnter i ICREA Acadèmia al Departament d'Enginyeria i de Tecnologies de la Informació i les Comunicacions de la Universitat Pompeu Fabra (UPF)
- **Ulises Cortés**, catedràtic d'intel·ligència artificial a la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i investigador del Barcelona Supercomputing Center (BSC)

11 – 11.30 h

Pausa cafè

11.30 – 13.15 h

Tercera sessió de treball. La reforma i modernització de l'Administració pública a través de la IA: digitalització i governança ètica de les dades

La IA presenta una oportunitat única per modernitzar i reformar l'Administració pública mitjançant la digitalització dels processos i una millora en la governança de les dades. En aquest sentit, és imprescindible reforçar la infraestructura tecnològica i les capacitats d'innovació i proporcionar formació contínua als empleats. Cal revisar, també, el disseny i els sistemes d'entrenament dels algoritmes d'IA des d'una perspectiva de valors i d'ètica públics. A més, en un context de descens de la confiança en les institucions a escala global, la gestió de la intel·ligència col·lectiva pot contribuir a enfortir la democràcia tot fomentant les possibilitats de participació ciutadana i col·laboració entre els agents en la presa de decisions.

- **Albert Tort**, secretari de Telecomunicacions i Transformació Digital del Govern de la Generalitat de Catalunya
- **Quim Brugué**, catedràtic de Ciència Política a la Universitat de Girona (UdG)

13.30 – 15 h

Dinar

Amb la participació de l'Hble. consellera de Recerca i Universitats, **Núria Montserrat**

15 – 16.45 h

Quarta sessió de treball. La transformació empresarial per mitjà de la IA

La IA està transformant el món empresarial millorant-ne l'eficiència i reduint costos a través de l'automatització de processos. Les eines d'anàlisi i gestió de dades basades en la IA permeten a les empreses prendre decisions més informades i identificar tendències amb una gran precisió. Així mateix, la IA optimitza l'experiència del client mitjançant serveis personalitzats i assistents virtuals, i n'augmenta la satisfacció. Respecte a la producció, millora la gestió de la cadena de subministrament i predicció de manteniment. En conjunt, la IA redefineix models i crea noves oportunitats de negoci, i atorga un avantatge competitiu a les empreses que l'adopten proporcionant-los una base sòlida per a la innovació.

- **Genís Roca**, president i fundador de RocaSalvatella
- **Ricard Gavalrà**, CEO i cofundador d'Amalfi Analytics

16.45 – 17 h

Presentació de conclusions de les Jornades

- **Karma Peiró**, periodista especialitzada en tecnologies de la informació i la comunicació
- **Josep M. Vilalta**, secretari executiu de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP)

17 h

Sessió de cloenda de les Jornades.

- **Quim Salvi**, president de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP) i rector de la Universitat de Girona (UdG)
- **Xavier Rigau**, vicepresident de Foment del Treball

**Plataforma Coneixement Territori i Innovació
(Plataforma CTI)**

info@plataformacti.cat

www.plataformacti.cat

93 581 72 17

Carrer Girona 34, interior

08010 Barcelona

Institucions promotores:

Institucions col·laboradores:

